SIVISTYS- JA TIEDEJAOSTOLLE

HE 123/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2019

Suomen Kansanopistoyhdistys – Finlands Folkhögskolförening ry:n lausunto

Talousarvioesitys ja vapaa sivistystyö

Suomen Kansanopistoyhdistys on osallistunut Vapaa Sivistystyö ry:n lausunnon laatimiseen ja pitää siinä esitettyjä näkökohtia keskeisinä vapaan sivistystyön toimintaedellytysten parantamiseksi. Kansanopistojen osalta haluamme vielä kiinnittää erityistä huomiota 1.1.2018 voimaan tulleen vapaan sivistystyön lain mahdollistaman maahanmuuttajien uuden koulutusmallin kehittämiseen.

Vuoden 2018 alusta voimaan tulleen lakimuutoksen tavoitteena on, että vapaan sivistystyön valtionosuus-rahoituksella järjestettävään maahanmuuttajien kotoutumiskoulutukseen saadaan 100% rahoitus eikä siitä tarvitsisi periä opiskelijamaksuja. Vuodelle 2019 ehdotetulla rahoituksella katetaan kuitenkin vain opiskelijamaksujen osuus, kansanopistojen osalta suoritteita varten tulisi osoittaa 4 600 000 euroa jotta lakiuudistuksen tavoite toteutuisi.

Lisäksi lakia tulisi vielä täydentää siten, että ne maahanmuuttajat, joille ei ole laadittu tai enää voida laatia kotoutumissuunnitelmaa, saisivat oikeuden osallistua vapaan sivistystyönä järjestettäviin kieli- ja kulttuuriopintoihin ilman opiskelijamaksua.

Kansanopistoyhdistyksen mielestä maahanmuuttajien kotoutumiskoulutukseen rahoitusmallia voitaisiin soveltaa myös muihin yhteiskunnallisiin sivistys- ja koulutustehtäviin ja kohderyhmiin. Nyt näihin kohderyhmiin kuuluvien, mm. työttömien ja alhaisen pohjakoulutuksen saaneiden, kansanopisto-opiskelua tuetaan opintoseteliavustuksilla. Vuosittain haettavien avustusten varaan ei voi kuitenkaan rakentaa pysyviä koulutustehtäviä.

Suomen 77 kansanopistossa opiskelee tällä hetkellä kaikkiaan 12 500 päätoimista opiskelijaa. Heistä noin puolet osallistuu vapaan sivistystyön kansanopistolinjoille. Kansanopistojen monipuolinen oppimisympäristö ja yhteisö mahdollistaa erilaisten opiskelijaryhmien kouluttamisen. Kansanopistoyhdistyksen mielestä tällaisia, nyt säädettyyn rahoitusmalliin soveltuvia ja ajankohtaisia koulutustehtäviä olisivat:

- työttömille työnhakijoille tarkoitettu omaehtoinen koulutus (vrt. HE 59/2018)
- oppivelvollisuuden laajentamiseen perusasteen jälkeisessä nivelvaiheessa

Eduskunnan käsiteltävinä on tällä hetkellä useampi lakiesitys, jotka vaikuttavat kansanopistojen mahdollisuuksiin järjestää tässä mainituille kohderyhmille tarkoitettuja koulutuksia: vammais-palvelulainsäädäntö (HE 159/2018), laki kotoutumisen edistämisestä (HE 96/2018) ja laki työttömyysturvalain muuttamisesta (HE 59/2018).

Helsingissä 23.10.2018

Suomen Kansanopistoyhdistys – Finlands Folkhögskolförening ry